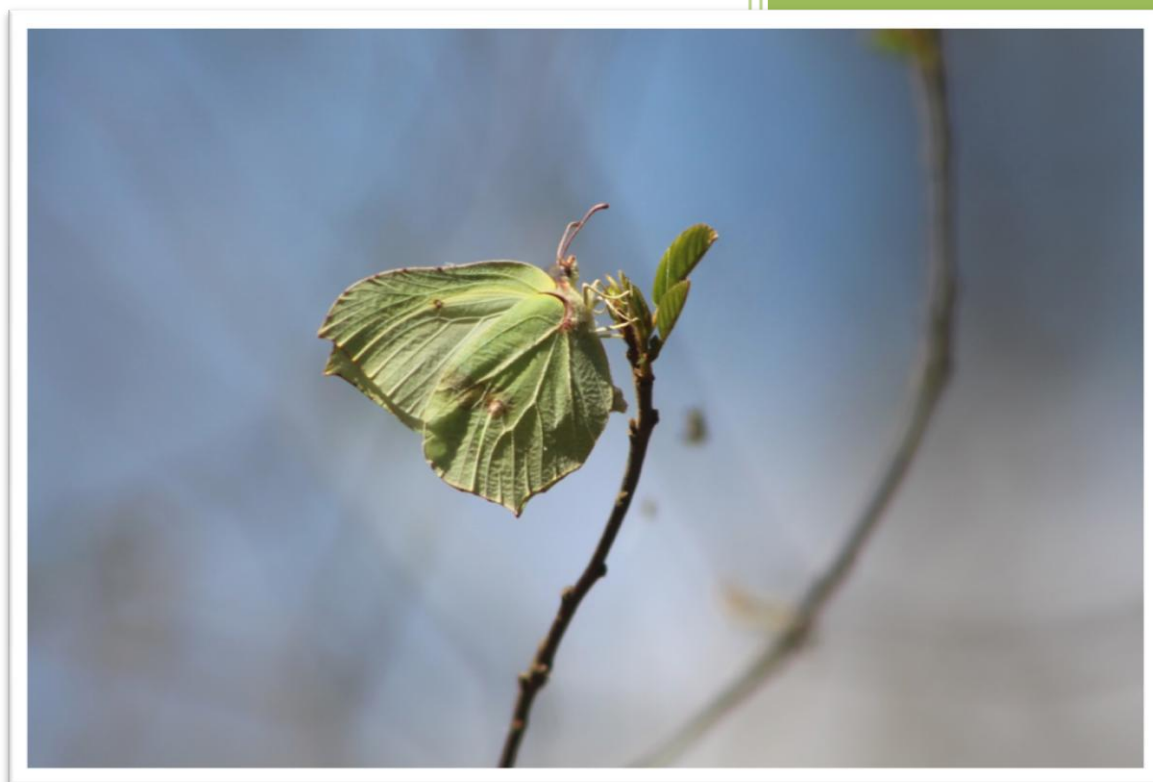

Nr. 3 Jaargang 4

VLINDERNIEUWS

Vlinderwerkgroep
Hesperia
natuurpunt

Vlinderwerkgroep HESPERIA
Nieuwsbrief maart 2015
Nr. 3 Jaargang 4

Een woordje vooraf.

Beste vlindervrienden,

Om het iedereen een beetje gemakkelijker te maken, hebben we een centraal e-mail adres aangemaakt. Zo kunnen uw vragen of opmerkingen beter behandeld worden. Via dit adres kunnen ook foto's, persoonlijke artikels of artikels uit tijdschriften en dagbladen die interessant zijn toegestuurd worden. Deze kunnen we dan eventueel in onze nieuwsbrief te plaatsen. Let wel dat steeds de bron van herkomst dient vermeld te worden. Het nieuwe e-mailadres is: hesperia2012@outlook.com

In de kijker: hoe is het met onze dagvlinders.

Met het nieuwe vlinderseizoen voor de deur is het misschien nuttig om even terug te kijken naar 2014. Het was een behoorlijk goed jaar voor vlinders, het seizoen begon vrij vroeg in het jaar en duurde toch tot een eindje in de herfst. De traditionele tuingasten waren weer volop aanwezig. De ene soort al wat meer dan de andere.

Over de bijzondere soorten in onze buurt heb ik navraag gedaan bij Jef Lommelen en Ghis Palmans. Zowel Jef Lommelen met het groentje in Moonsweijer als Ghis Palmans met het gentiaanblauwtje in het Hageven wisten te vertellen dat de toestand van beide soorten, in vergelijking met de laatste jaren, vrij stabiel is. Het groentje in het "Plat" is nog wel aanwezig, maar er wordt af en toe maar een exemplaar gezien.

In Lommel daarentegen gaat het goed met de veldparelmoervlinder. Hier is de populatie die op den Tip neergestreken was flink uitgebreid en het ziet er naar uit dat deze zich nog verder gaat uitbreiden, maar dat is afwachten natuurlijk.

Het zorgenkind in Lommel is en blijft de kommelvlinder. Er zijn twee populaties van dit vlindertje in Lommel, waarvan er één heel ernstig bedreigd is door de komst van de omleidingsweg van de ring naar Kattenbos. Deze weg zal dwars door het vlieggebied van de vlinders lopen. Er wordt door zowel de gemeente als ANB naar een oplossing gezocht, maar daar is verder nog niet veel van bekend. Wij proberen als vlinderwerkgroep hierbij betrokken te worden. Wordt vervolgd...

Onze voorjaarsvlinders.

Tot onze voorjaarsvlinders behoren zeker dagpauwoog, de kleine vos en de gehakelde aurelia. Ook het boomblauwtje begint al vrij vroeg te vliegen. Van de "witjes of *pieridae*" zijn de citroenvlinder, het oranjetipje, het kleine- en het grote koolwitje en het klein geaderd witje van de partij. Deze gaan we even van dichtbij bekijken samen met de andere vlinders uit de familie van de "Witjes of *pieridae*", verder in deze nieuwsbrief.

Voor de mensen die een vlinderstruik (*buddleja*) in de tuin hebben, is maart de ideale maand om deze terug te snoeien. Men mag terug snoeien tot ongeveer 40cm. Later dit jaar volgt nog een artikel over deze plant.

Volgende activiteiten.

Zondag 12 april gaan we op zoek naar de eerste voorjaarsboden in de Wateringen. Samenkomst om 13:45h aan het Waterinhuis te Lommel-Kolonie, Oude maai 80 te Lommel-Kolonie. Vertrek van de wandeling voorzien om 14:00h.

Op zaterdag 9 mei staat er een daguitstap op het programma naar de Oostkantons. Hier gaan we wandelen in de buurt van Rocherath, in de hoop om er de blauwe vuurvlieder te zien. Ook voor deze uitstap dient ingeschreven te worden, zodat we weten met hoeveel auto's we naar ginds moeten rijden. Let wel, deze uitstap gaat enkel door bij mooi weer. Inschrijven via hesperia2012@outlook.com

Zaterdag 30 mei gaan we op zoek naar de veldparelmoervlieder. Samenkomst om 14:00h bij zaal de Heidegalm, Kanaalstraat te Lommel-kerkhoven.

Met vlinderrijke groeten,

De Hesperiamedewerkers

P.S. De buitenactiviteiten zijn weersgevoelig dus gelieve bij twijfel contact op te nemen via:

hesperia2012@outlook.com

foto voorblad: citroenvlieder

Witjes – *pieridae*

Groot koolwitje - *pieris brassicae*

Het grote koolwitje is één van de vlinders die je overal kan aantreffen, zowel in de tuin als in de natuur. Hij onderscheidt zich van het kleine koolwitje door de zwarte vlek op de rand van de voorvleugel. Deze loopt via de tip van boven naar beneden, tot voorbij de zwarte stip op het midden van de vleugel. Alleen bij de vrouwtjes zijn 2 stippen op de bovenkant van de vleugel. De vliegtijd begint ergens in de tweede helft van april (het ligt er aan hoe lang het koude weer aanhoudt) tot september/oktober.

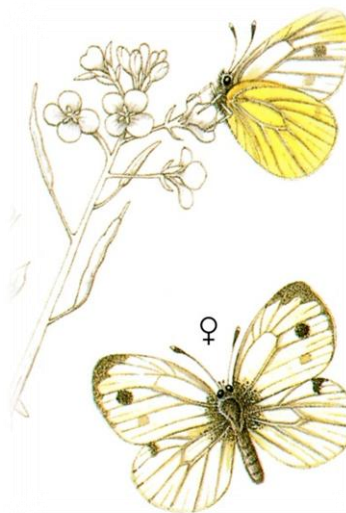
Klein koolwitje - *pieris rapae*

Ook deze vlinder kan je in alle biotopen aantreffen. Hier loopt de vlek op de rand van de voorvleugel duidelijk niet voorbij de vlek in het midden van de vleugel. Bij het kleine koolwitje hebben zowel het mannetje als het vrouwtje twee zwarte stippen op de voorvleugel, die van het vrouwtje zijn echter wel groter dan die van het mannetje. De vliegtijd loopt ongeveer gelijk met die van het grote koolwitje.

Klein geaderd witje - *pieris napi*

Vlinder ter grootte van het klein koolwitje, ook het uitzicht komt overeen. Alleen zijn bij het klein geaderd witje de aders op de achtervleugel grijsgroen bestoven, zodat ze goed zichtbaar zijn. De vliegtijd en biotoop komen overeen met die van de twee koolwitjes. De waardplant voor deze drie vlinders zijn kruisbloemigen, w.o. gekweekte kool. Het klein geaderd witje is vooral dol op de pinksterbloem en komt daardoor dikwijls samen met het oranjetipje voor op weilanden met die pinksterbloemen.

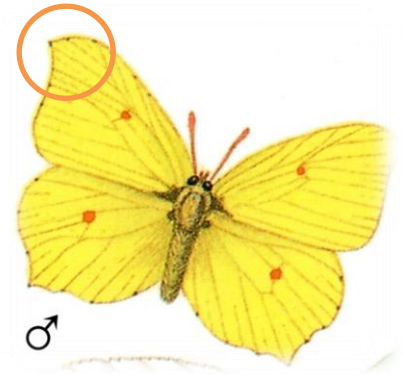
Oranjetipje - *anthocharis cardamines*

Één van de mooiste voorjaarsvlinders is het oranjetipje. Bij zowel het vrouwtje als het mannetje is de onderkant van de achtervleugel geelgroen gemarmerd, alleen het mannetje heeft een oranje

vlek in de voorvleugeltip. Door die oranje vlek is hij heel goed te herkennen in de vlucht, de vrouwtjes daarentegen zijn makkelijk te verwarren met andere witjes. Het oranjetipje is vrij algemeen op graslanden en langs bosranden, vooral plekken waar pinksterbloemen voorkomen. Deze bloemen zijn samen met look-zonder-look de waardplanten voor dit vlindertje. De vliegtijd van deze vlinder is vooral april en mei, tot een eind in juni (al naargelang het weer).

Citroenvlinder - *gonepteryx rhami*

Één van de eerste vlinder die we in het voorjaar kunnen zien, is de citroenvlinder. Het mannetje is goed te herkennen door zijn felle gele kleur, hij vliegt dan meestal langs bosranden en struwelen, maar ook in tuinen en parken komt hij voor. Het vrouwtje is veel lichter van kleur en daardoor in de vluchtte makkelijk verwarren met andere witjes. Het meest opvallend aan de vlinder is de puntige tip van de voorvleugel. De vlinder is waar te nemen van maart (zodra het weer wat warmer wordt) tot in oktober. Als waardplant verkiest hij sporkenhout (vuilboom) en wegedoorn

Bovenvermelde soorten zijn in Vlaanderen tot nu toe nog niet bedreigd.

Verder kan men in België van de witjes of *Pieridae* nog volgende soorten aantreffen, maar dan maar in Wallonië.

Groot gaederd witje - *aporia crataegi*

Boswitje - *leptidea sinapis*

Gele luzernevlinder - *colias hyale*

Zuidelijke luzernevlinder - *colias alfacariensis*

Als dwaalgasten of trekvlinder duiken volgende soorten ook nog wel eens op:

Resedawitje - *pontia daphidice*

Oranje luzernevlinder - *colias croceus*

Veel succes met het waarnemen en determineren.

Jean-Pierre Van San

Illustraties: Atriumnatuurgidsen